

DOI: 10.35774/app2023.01.215
УДК 343.13

Тарас Сенік,

здобувач ступеня доктора філософії

за спеціальністю «Право» кафедри

кримінального процесу та криміналістики

Львівського національного університету

імені Івана Франка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6513-2536>

НЕПРИБУТТЯ ЗАХИСНИКА В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДКЛАДЕННЯ РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НА ПРАКТИЦІ

Неприбуття захисника під час судового розгляду, є однією з основних за своєю кількістю підставою відкладення судового розгляду у кримінальному провадженні. Аналіз судової практики надав можливість підсумувати, що відсутність захисника у судовому засіданні, якщо участь обов'язкова також є досить поширеною підставою для скасування ухвал і вироків суду першої інстанції з призначенням нового розгляду у зв'язку з порушенням вимог кримінального процесуального закону. Водночас відомо, що неприбуття сторони кримінального провадження не перешкоджає проведенню розгляду лише у разі, якщо особа була належним чином повідомлена про дату, час і місце судового розгляду та не повідомила поважні причини свого неприбуття.

З огляду на це, складним залишається питання про віднесення підстав неприбуття захисника до поважних. Кримінальне процесуальне законодавство вирішення вказаного питання повністю покладає на розсуд суду. Виняток становить ст. 138 КПК України, де встановлено перелік поважних причин неприбуття особи на виклик, проте й цей перелік не є вичерпним. Окрім того, Рада адвокатів України прийняла рішення щодо поважності причин неявки адвокатів для участі в судовому засіданні під час розгляду справ, слідчих дій та інших юрисдикційних процедур за воєнного стану. Тому важливим задля поглибленого дослідження неприбуття захисника в судове засідання є проведення аналізу судової практики в Україні.

Ключові слова: судовий розгляд, неприбуття захисника у судове засідання, кримінальне провадження, відкладення судового розгляду у кримінальному провадженні.

Senyk T.

**Failure of the defendant to appear at the court as a ground for postponement of criminal proceedings:
Problem aspects in practice**

The non-arrival of the defense attorney during the trial is one of the main grounds for postponement of the trial in criminal proceedings. The analysis of judicial practice made it possible to conclude that the absence of a defense attorney at a court hearing, if participation is mandatory, is also a fairly common reason for annulment of decisions and sentences of the court of first instance with the appointment of a new trial in connection with the violation of the requirements of the criminal procedural law. At the same time, it is known that the non-appearance of a party to a criminal proceeding does not prevent the proceedings only if the person was properly notified of the date, time and place of the trial and did not provide valid reasons for his non-appearance.

In view of this, the question of classifying the reasons for the defense attorney's non-appearance as legitimate remains a difficult one. Criminal procedural legislation leaves the resolution of the specified issue entirely to the discretion of the court. The exception is Art. 138 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, which establishes a list of valid reasons for a person's non-arrival at a summons, but this list is not exhaustive. In addition, the Bar Council of Ukraine adopted a decision regarding the validity of the reasons for the absence of lawyers to participate in court hearings during the consideration of cases, investigative actions and other jurisdictional procedures under martial law. Therefore, it is important for an in-depth study of the non-appearance of a defense attorney at a court session to conduct an analysis of court practice in Ukraine.

Keywords: court proceedings, non-appearance of the defense attorney at the court session, criminal proceedings, postponement of court proceedings in criminal proceedings.

Постановка проблеми. Забезпечення прав людини на захист від обвинувачення у вчиненні злочину закріплено у ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (надалі – Конвенція),

© Тарас Сенік, 2023

кожен має право на судовий розгляд своєї справи упродовж розумного строку [1]. У вітчизняному кримінальному судочинстві найпоширенішою підставою відкладення судового розгляду є неприбуття захисника, що в майбутньому собою являє затягування процесу судового розгляду. Будучи професійним юристом, що здійснює захист прав та інтересів учасників процесу, адвокат не може не розуміти всієї важливості своєчасного розгляду кримінальної справи по суті.

Оцінюючи поважність причин неприбуття адвоката в судове засідання у кримінальних провадженнях варто орієнтуватися не тільки на перелік обставин, які об'єктивно унеможливають з'явлення особи на виклик, визначений статтею 138 Кримінального процесуального кодексу України (надалі – КПК), але й на інші нормативні акти і судову практику. За таких умов і виникла необхідність виокремити інші поважні і неповажні підстави неприбуття адвоката на судове засідання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам відкладення судового розгляду в кримінальному процесі були присвячені праці таких вітчизняних дослідників, як О. Кучинська, О. Єні, Ю. Матейко, Л. Гуртієва та ін. Однак досі у вітчизняній науці кримінального процесу не визначено основних підстав відкладення судового розгляду з неприбуттям захисника у судове засідання, адже судова практика по-різному застосовує дані підстави до захисників.

Метою цієї наукової статті є дослідження теоретичних і прикладних проблем відкладенням судового розгляду з підстав неприбуттям адвокатів на судове засідання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Перша підстава відкладення судового розгляду, пов'язана з неприбуттям захисника, викладена у ч.1 ст. 324 КПК України якщо в судове засідання не прибув за повідомленням прокурор або захисник у кримінальному провадженні, де участь захисника є обов'язковою, суд відкладає судовий розгляд, визначає дату, час та місце проведення нового засідання і вживає заходів до прибуття їх до суду. Одночасно, якщо причина неприбуття є неповажною, суд порушує питання про відповідальність прокурора або адвоката, які не прибули, перед органами, що згідно із законом уповноважені притягати їх до дисциплінарної відповідальності. Тож, змагальність забезпечує участь захисника у судовому розгляді.

Окреслюючи поважність та неповажність неприбуття захисника, зауважу таке. Суди першої інстанції неприбуття захисника у судове засідання внаслідок його зайнятості в іншому судовому процесі розцінюють, як неявку без поважних причин та можуть ініціювати питання про дисциплінарну відповідальність [9].

Ухвала Трускавецького міського суду Львівської області від 25 вересня 2019 року, що з причин неявки захисника у проаналізованій судовій справі судові засідання відкладалися із травня по вересень 2019 року без повідомлення причин неприбуття у судове засідання, тому суд ухвалив порушити перед Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності [10]. Ситуація, яка склалася по даному кримінальному провадженні в жодному разі не може свідчити про можливість додержання судом розумного строку кримінального провадження.

Яскравим прикладом, є скарга суддів Вищого антикорупційного суду від 27 січня 2020 року по справі № 761/35760/19, де судді Вищого антикорупційного суду поскаржилися у Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури (надалі – ВКДКА) на порушення захисником процесуальних прав і обов'язків у зв'язку із неприбуття на судовий розгляд, начебто, це перешкоджає проведенню судового розгляду кримінального провадження у розумні строки. Захисник не був присутній на двох судових засіданнях, хоча така участь захисника у кримінальному провадженні була обов'язковою. ВКДКА дійшов висновку, що поважність підстав неприбуття захисника у визначені судові засідання, зважаючи на надані належним чином докази зайнятості його в судових процесах в судах іншого регіону є поважними. Рішенням дисциплінарної плати провадження у справі закрито у зв'язку з відсутністю в його діях дисциплінарного проступку [3].

Тож, аналізуючи відкладення судового розгляду у зв'язку неприбуттям захисника через зайнятість в інших судових процесах чи окремих процесуальних діях, доречно зазначити, що ні Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ні Правила адвокатської етики не врегульовують це питання. Наслідком цього став різнобій у правозастосовній практиці судів як у вирішенні питань щодо відкладення судового розгляду, так і у застосуванні заходів процесуального примусу у відповідь на неприбуття захисника.

В іншій справі ВКДКА відмовила у порушенні дисциплінарної справи, хоча колегія суддів оцінила такі причини неприбуття захисника на судове засідання, як неповажні. Захисники надіслали спільну заяву, де повідомили, що 18.02.2021 р. будуть надавати професійну правничу допомогу іншій особі під час процесуальних дій в Головному слідчому управлінні Національної поліції України надавши копію повістки

слідчого ГСУ НП України про виклик в якості підозрюваного певної особи, при цьому пославшись на те, що Європейський суд з прав людини у справі «Бартая проти Грузії» (справа №10978/06) зазначив, що відмова суду перенести засідання за клопотанням адвоката, що брав участь в іншому процесі є порушенням статті 6 Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини [4].

Зауважимо, що немає єдиного підходу також у дисциплінарній практиці щодо міри відповідальності захисника, який не з'явився в судові засідання без поважних причин. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії не визнають участь захисника в іншому судовому процесі поважною підставою, а тому, у разі встановлення факту неприбуття захисника в судові засідання без поважних причин, накладають дисциплінарне стягнення у формі попередження, проте на практиці трапляються й інші види дисциплінарних стягнень [6, с. 134-136].

Друга підстава відкладення судового розгляду є ч. 3 ст. 324 КПК України, адже якщо подальша участь у судовому провадженні захисника неможлива, головуючий пропонує обвинуваченому протягом трьох днів обрати собі іншого захисника. Якщо в кримінальному провадженні, де участь захисника є обов'язковою, прибуття в судові засідання захисника, обраного обвинуваченим, протягом трьох днів неможливе, суд відкладає судовий розгляд на необхідний для з'явлення захисника строк або одночасно з відкладенням судового розгляду залучає захисника для здійснення захисту за призначенням. Висновок про неможливість судового розгляду внаслідок неявки в судові засідання конкретного захисника, в першу чергу залежить від думки з даного питання обвинуваченого, а лише потім від причин його неприбуття до суду.

Так, як обвинувачений в силу ч.3 ст. 42 КПК України, має право на захисника та/або відмовитися від захисника згідно ч.1 ст.54 КПК України. Проблема прийняття судом відмови обвинуваченого від захисника часто обумовлена тим, що обвинувачений з захисником заздалегідь домовляються про розірвання договірних відносин на надання правової допомоги або захисник на власний розсуд тлумачить наявність підстав для припинення цих правовідносин і не з'являється в судові засідання. Неявка захисників в судові засідання по кримінальному провадженню, де їх участь є обов'язковою, призводить до істотного порушення строків судового розгляду, порушення прав інших учасників судового розгляду.

Наприклад, ухвалою Сихівського районного суду м. Львова від 07 листопада 2019 року, під час судового розгляду обвинувачений заявив клопотання про відмову від захисника Матяш Т.В. у зв'язку із її неявками у судові засідання та призначення йому захисника з Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області [8].

Кримінально-процесуальний кодекс України не відносить участь захисника в судовому засіданні до обов'язкових умов судового розгляду, надаючи обвинуваченому право в будь-який момент судового провадження у письмовій формі відмовитися від його допомоги, за виключенням випадків, передбачених ст. 52 КПК України (передбачають обов'язкову участь захисника), у тому числі, коли мова йде про участь захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру (ст. 507 КПК України).

Третьою підставою відкладення судового розгляду являється, випадок відмови від захисника та заміни його іншим, а також надання судом новому захиснику часу, достатнього для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження і підготовки його до участі в судовому засіданні, - хоч це прямо і не зазначено в кримінально-процесуальному законодавстві (насамперед, у ст. 324 КПК України), але фактично також є підставами для відкладення судового розгляду.

Частиною 4 ст. 324 КПК України, передбачено у разі заміни захисника, суд зобов'язаний надати час, достатній для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження і підготовки до участі в судовому засіданні.

За матеріалами узагальнення встановлено, що найбільш складним є питання віднесення підстав неявки захисника до поважних. Безперечно, до таких підстав належать підтвержені випадки хвороби захисника, або його зайнятості, при своєчасному повідомленні.

Інші підстави відкладення судового розгляду у зв'язку неприбуття захисника у судові засідання. Актуальною проблемою для відкладення судового розгляду є нез'явлення захисника з поважних причин (хвороба, відрядження) і своєчасне повідомлення суду про підстави неприбуття. Суд визнає причини поважною і не застосовує заходів реагування. Нині, у період масштабного поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, низка клопотань захисників про відкладення судового розгляду мотивовані небезпекою зараження COVID-19 [7, с. 210-214]. Національна асоціація адвокатів України наполягає на тому, що неприбуття учасника провадження у судові засідання під час обмежувальних карантинних заходів є підставою для відкладення судового розгляду з поважних причин.

Безумовно, поважними причинами неприбуття захисника в судове засідання є перебування його на лікуванні, яке унеможливило прибуття до суду, що належним чином підтверджується [2]. Однак у практиці бувають випадки, коли захисник звернувся до лікаря за наданням медичної допомоги (раптово/за день до засідання або заплановано заздалегідь), тоді суд повинен врахувати, який висновок лікар надав адвокату та чи зловживав раніше захисник процесуальними правами. Якщо захисником заздалегідь заявлено клопотання про неможливість брати участь у судовому розгляді, суддя повинен відкласти судовий розгляд. У разі ненадання захисником жодних доказів на підтвердження наявності у нього хвороби, у зв'язку з чим причину неприбуття було визнано судом неповажною, повинно бути порушено питання про дисциплінарну відповідальність адвоката.

Однак, нині неявка в судове засідання може бути визнана судом поважною в режимі карантинних заходів лише в разі перебування особи на амбулаторному або стаціонарному лікуванні. Сам факт запроваджених карантинних заходів не є підставою для неприбуття у судовий розгляд.

Ще однією підставою для відкладення судового розгляду є мобілізація захисника до лав Збройних Сил України або проходження служби в територіальній обороні [11]. У цій ситуації, лише розглянувши кожен конкретний випадок, суд має вирішувати питання про те, відкладати розгляд кримінального провадження чи залучати іншого захисника, навіть якщо цього не бажає обвинувачений.

Наступними підставами для відкладення судового розгляду є повітряна тривога, відсутність електрозабезпечення, неможливість використання транспорту, ракетне чи інше збройне ураження території, де перебуває адвокат та/або відповідний орган, а також окупація вказаної території. Рада адвокатів України акцентує увагу, що відповідно до п. 3 ч.1. ст. 138 КПК України, однією з поважних причин неприбуття особи на виклик є обставини непереборної сили, у тому числі військові події та інші подібні обставини. Тому є достатні підстави вважати, що обставини, які пов'язані із запровадженням воєнного стану, в тому числі сигнал "Повітряна тривога", втрата інтернет-зв'язку чи електроенергії під час участі в відеоконференції є обставинами непереборної сили, що є поважною причиною для неприбуття адвокатів в судове засідання, слідчі дії, в органи досудового розслідування, адміністративної юрисдикції тощо. Тож, вважати поважною причиною неприбуття чи припинення участі адвоката в судових засіданнях або неявку адвоката до інших органів, у яких він бере участь задля надання правової допомоги, якщо це зумовлено наслідками війни (повітряна тривога, відсутність електрозабезпечення, неможливість використання транспорту, ракетна атака чи інше збройне ураження території, де знаходиться адвокат та/або відповідний орган, а також окупація вказаної території тощо). Такі дії адвоката не є порушенням Правил адвокатської етики [5].

Висновки. Беручи до уваги вище зазначені положення, захисник належить до осіб, відкладання судового розгляду у випадку неприбуття яких у судове засідання залежить від причин неприбуття і думки учасників процесу. За матеріалами узагальнення встановлено, що найбільш складним є питання віднесення підстав неявки захисника до поважних. Безперечно, до таких підстав належать підтверджені випадки хвороби захисника, або його зайнятості, при своєчасному повідомленні та інші зазначені нами підстави.

У разі встановлення факту неприбуття захисника в судове засідання без поважних причин, накладають дисциплінарне стягнення у формі попередження, проте на практиці трапляються й інші види дисциплінарних стягнень, або взагалі звільняються від відповідальності.

З огляду на вищевикладене, доцільно ч. 6 ст. 323 КПК України викласти у такій редакції: «У разі встановлення судом систематичних неповажних причин неприбуття адвоката у судове засідання, суд відкладає судовий розгляд на десять днів та може постановити окрему ухвалу з направленням її до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для вжиття заходів реагування. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури зобов'язана повідомити суд про вжиті заходи протягом десяти днів з дня надходження окремої ухвали».

Список використаних джерел

1. Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 (редакція від 02.10.2013 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.01.2023)
2. Постанова колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного суду України від 27 серпня 2020 р. Справа № 199/330/18. Проведення № 51-1647/км/20 URL: Єдиний державний реєстр судових рішень (court.gov.ua) (дата звернення: 10.01.2023)
3. Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області від 01 липня 2021 р. VII-015/2021 URL: <https://vkdko.org/rishennya-vii-0152021-za-skargoyu-na-rishennya-distiplinarnoji-palati>

kvalifikatsijno-distsiplinarnoji-komisiji-advokaturi-kijivskoj-oblasti-642021-vid-31-03-2021-roku-pro-zakrittya-distsiplin/ (дата звернення: 10.01.2023)

4. Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області від 30 листопада 2021 р. XI-005/2021. URL: <https://vkdk.org/rishennya-vii-0152021-za-skargoyu-na-rishennya-distsiplinarnoji-palati-kvalifikatsijno-distsiplinarnoji-komisiji-advokaturi-kijivskoj-oblasti-642021-vid-31-03-2021-roku-pro-zakrittya-distsiplin> (дата звернення: 10.01.2023)
5. Рішення Національної асоціації адвокатів України «Про поважність причин неявки адвоката в судове засідання, слідчі дії тощо під час воєнного стану» від 16-17.11.2022 р. №148 URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 10.01.2023)
6. Сенік Т.Б. Неприбуття захисника в судове засідання як підстава для відкладення розгляду кримінального провадження: проблемні аспекти. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід. Матеріали III Міжнародної наукової-практичної конференції.* (м. Тернопіль, 20-21 квітня 2018 р.). Тернопіль: Економічна думка, 2018. С.134-136.
7. Сенік Т.Б. Сучасні реалії відкладення судового розгляду у кримінальному провадженні. *Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Challenges in Science of Nowadays»* (USA, Washington, April 6-8, 2020). EnDeavours Publisher, 2020. P. 210-214.
8. Ухвала Сихівського районного суду м. Львова від 07 листопада 2019 року, справа № 464/50/16-к URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85539588> (дата звернення: 10.01.2023)
9. Ухвала Шевченківського районного суду м. Львова від 01 лютого 2021 р. Справа №466/813/20. Провадження №1-кп/466/180/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94539593> (дата звернення: 10.01.2023)
10. Ухвала Трускавецького міського суду Львівської області від 25 вересня 2019 року, справа № 457/1083/16-к URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/84605465> (дата звернення: 10.01.2023)
11. Ухвала Галицького районного суду м. Львова від 15 травня 2022 р. Справа № 461/10304/21. Провадження № 1-кп/461/288/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104267038> (дата звернення: 10.01.2023)

References

1. *Konventsiya Rady Yevropy pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod vid 04.11.1950 (redaktsiya vid 02.10.2013 r.) [Council of Europe Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua>. [in Ukrainian]
2. *Postanova kolehiyi suddiv Druhoyi sudovoyi palaty Kasatsynoho kryminal'noho sudu Verkhovnoho sudu Ukrayiny vid 27 serpnya 2020 r. Sprava № 199/330/18. Provadzhennya № 51-1647/km/20. Yedynyy derzhavnyy reyestr sudovykh rishen' (court.gov.ua) [Resolution of the panel of judges of the Second Judicial]. Unified State Register of Court Decisions (court.gov.ua)*. [in Ukrainian]
3. *Rishennya Kvalifikatsiyno-dystsiplinarnoyi komisiyi advokatury Kyyivs'koyi oblasti vid 01 lypnya 2021 r. VII-015/2021 [Decision of the Qualification and Disciplinary Commission of the Kyiv Oblast]*. Retrieved from <http://vkdk.org/rishennya-vii-0152021-za-skargoyu-na-rishennya-distsiplinarnoji-palati-kvalifikatsijno-distsiplinarnoji-komisiji-advokaturi-kijivskoj-oblasti-642021-vid-31-03-2021-roku-pro-zakrittya-distsiplin/> [in Ukrainian]
4. *Rishennya Kvalifikatsiyno-dystsiplinarnoyi komisiyi advokatury Kyyivs'koyi oblasti vid 30 lystopada 2021 r. XI-005/2021. [Decision of the Qualification and Disciplinary Commission]*. Retrieved from <http://vkdk.org/rishennya-vii-0152021-za-skargoyu-na-rishennya-distsiplinarnoji-palati-kvalifikatsijno-distsiplinarnoji-komisiji-advokaturi-kijivskoj-oblasti-642021-vid-31-03-2021-roku-pro-zakrittya-distsiplin/> [in Ukrainian]
5. *Rishennya Natsional'noyi asotsiatsiyi advokativ Ukrayiny «Pro povazhnist' prychny neyavky advokata v sudove zasidannya, slidchi diyi toshcho pid chas voyennoho stanu» vid 16-17.11.2022 r. №14 [Decision of the National Association of Lawyers of Ukraine “On the validity of the reasons for a lawyer’s failure to appear at a court session, investigative actions, etc. during martial law”]*. Retrieved from [http://zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua). [in Ukrainian]
6. *Senyk, T. B. (2018). Neprybuttya zakhysnyka v sudove zasidannya yak pidstava dlya vidkladennya roz-hlyadu kryminal'noho provadzhennya: problemni aspekty. Ukrayina v umovakh reformuvannya pravovoyi systemy: suchasni realiyi ta mizhnarodnyy dosvid. Materialy III Mizhnarodnoyi naukovoyi-praktychnoyi konferentsiyi. (m. Ternopil', 20-21 kvitnya 2018 r.). [Non-arrival of the defense attorney at the court session as a reason for postponement of criminal proceedings: problematic aspects. Ukraine in the context of reforming the legal sys-*

- tem: modern realities and international experience. Materials of the 3rd International Scientific and Practical Conference*]. Ternopil: Economic Opinion, 134-136 [in Ukrainian]
7. Senyk, T. B. (2020). *Suchasni realiyi vidkladennya sudovoho roz-hlyadu u kryminal'nomu provadzhenni. [Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Challenges in Science of Nowadays» Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Challenges in Science of Nowadays» (USA, Washington, April 6-8, 2020)].* EnDeavours Publisher, 210-214 [in Ukrainian]
  8. *Ukhvala Sykhivs'koho rayonnoho sudu m. Lvova vid 07 lystopada 2019 roku, sprava № 464/50/16-k [Resolution of the Sykhiv District Court of Lviv]*. Retrieved from <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85539588> [in Ukrainian]
  9. *Ukhvala Truskavetskoho miskoho sudu Lvivskoyi oblasti vid 25 veresnya 2019 roku, sprava № 457/1083/16-k [Ruling of Truskavetsky City Court of Lviv]*. Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/84605465> [in Ukrainian]
  10. *Ukhvala Halyts'koho rayonnoho sudu m. Lvova vid 15 travnya 2022 r. Sprava № 461/10304/21. Provadzhennya № 1-кп/461/288/22 [Resolution of the Halytsky District Court of Lviv]*. Retrieved from <http://reyestr.court.gov.ua/Review/104267038>. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 17.02.2023